

8 Mart ve Newroz

Bu ay 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ile 21 Mart Newroz'una karşılıyoruz.

12 Eylül öncesi "komünistlerin günü" olarak nitelendirilen ve yasaklanan 8 Mart kutlamaları burjuvazi tarafından enstrüman haline getirilmeye çalışılıyor. Emekçi kadınlar tarihi kanla yazılmış bu güne anlamına uygun sahip çıkmak durumundalar. 8 Mart'lar sadece feminist gece yürüyüşleri düzeyine indirgenmemelidir. İşçi emekçi semtlerinde, kadınların yoğun olarak çalıştığı iş kollarındaki işyerlerinde, üretim alanlarında kutlanmalıdır.

Karşılaştırma yapmak gerekirse. Çok yaygın çağrı yapılmamasına rağmen Newroz kutlamalarına milyonlar katılıyor. Aynı milyonları 1 Mayıs'larda, 8 Mart'larda göremiyoruz. Milyonların kendiliğinden Newroz'lara katılmalarının nedeni ulusal bilinçlerinin olgunlaşmasından kaynaklanıyor. 8 Mart'lar da emekçi kadınların sınıf bilinçlerinin gelişmesine koşut olarak milyonların katıldığı etkinlikler ile kutlanacaktır. İşçi sınıfının sendikal, demokratik ve siyasal örgütlenmeleri bu gerçeği ciddi olarak ele almak durumundadır.

Emekçi kadınlar, ister fabrikada, ofiste veya tarlada olsun, ister kentte veya köyde olsun, 8 Mart günlerinde kendilerine sunulacak kızıl karanfilin anlamını ve değerini anladıkları zaman 8 Mart'ların rengi de değişecek, burjuvazi bu günü istismar etme hamlesinden vaz geçecektir.

Kürt halkı, Newroz'u gasp edilen toplumsal, kültürel ve politik haklarına karşı bir direniş günü olarak karşılıyor. Hiçbir güç Newroz etkinliklerini engelleyemiyor. 7'den 70'e Kürtler, başta kadınlar olmak üzere bu ulusal direniş günlerine sahip çıkıyorlar. Bu olgudan bir sonuç çıkarmamız gerekiyor.

Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü !
Biji Newroz ! Newroz Piroz Be !

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 23 Şubat 2022 Tarihli Açıklaması

Ukrayna Krizi Üzerine

Ukrayna Krizi'nin temel sebebi 1990'dan sonra başta ABD, batılı emperyalist devletlerin NATO'nun sınırlarını Doğu Avrupa'ya genişletmeleridir. Eski Demokratik Alman Cumhuriyeti topraklarının NATO'ya dahil edilmesi, eski SSCB Cumhuriyetleri Estonya, Letonya ve Litvanya'nın ve eski Varşova Anlaşması Devletleri üyelerinin NATO'ya alınmaları yanlıştı. NATO, şimdi de Ukrayna başta olmak üzere Gürcistan, Azerbaycan ve Ermenistan'ı önümüzdeki süreçte NATO'ya dahil etmenin planlarını uygulamaktadır. Ukrayna'nın NATO'ya dahil edilmesi ise sıcak gündemleridir.

Diğer bir neden, ABD'nin "Turuncu Devrim" saldırısı ile başlayan Ukrayna müdahalesi ve 2014'te ABD ve AB destekli faşist Maydan çeteleri tarafından gerçekleştirilen darbedir. Bunun akabinde de Donbas Bölgesi'nde Donetsk ve Lugansk direnişi sonucunda ilan edilen Halk Cumhuriyetlerine yönelik NATO destekli Ukrayna ordusunun saldırıları gelişmeleri günümüze taşımıştır.

Rusya Federasyonu'nun NATO'nun genişleme stratejisine karşı önlem alması geç kalmış bir harekettir. Ancak, Rusya artık kapitalist bir devlettir. SSCB'nin siyasi devamcısı değildir. Bu açıdan ele alındığında, Rusya ile ABD, AB ve onların savaş örgütü NATO arasında oluşan bu durumu değerlendirirken aynı siyasi kampa dahil devletler arasındaki bir çatışma olarak değerlendirmek gerekiyor. Bunu yaparken ABD, AB ve NATO'nun dünya barışını tehlikeye sokan NATO'nun sınırlarının genişletilmesi ve Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti'ni kuşatma stratejilerine karşı duruş geliştirilmelidir.

Rusya Devlet Başkanı Putin'in halka seslendiği konuşmasında Rus milliyetçiliğine dayanan, Sovyetler Birliği'nin ulusal sorunu çözen politikalarını eleştiren ve Lenin ile Stalin'e dil uzatan açıklamaları Putin'in ve Rusya Federasyonu devletinin resmi duruşunu sergilemekle birlikte tam anlamıyla bir talihsizliktir. Unutulmamalıdır ki Rusya Federasyonu, 31 yıldır Sovyetler Birliği'nin kültürel, askersel, coğrafi ve sanayi mirası sayesinde varlığını sürdürmekte ve bugünkü varlığını şanlı Ekim Devrimi ile Kızıl Ordu'nun Alman faşizmine karşı zaferine borçludur. Bugün de kardeş Rusya Federasyonu Komünist Partisi RFKP ile Donetsk ve Lugansk komünistleri tarihlerinin sorumluluğuna uygun davranarak hareket etmektedirler. Lugansk ve Donetsk Halk Cumhuriyetlerinin Rusya Federasyonu tanınma önergesini Duma'ya taşıyan RFKP'dir. Bunun bir anlamı vardır.

Türkiye Cumhuriyeti bu çatışmada tarafsız kalmalıdır. NATO üyesi olmasına rağmen tüm forumlarda NATO'nun sınırlarının genişletilmesine, Rusya ve Çin'in kuşatılmasına karşı olmalıdır. Donetsk ve Lugansk halklarının, Kırım dahil kendi kaderlerini tayin hakkına saygı göstermeli ve Kırım konusunda kafatasçı yaklaşımını bir kenara bırakmalıdır. Kraldan fazla kralcı olmak Türkiye'ye yarar sağlamayacaktır. Türkiye'nin Ukrayna'ya silah ve teçhizat satışı derhal durdurulmalıdır.

Rusya Federasyonu da Donetsk ve Lugansk'ta ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkına sahip çıktığı gibi Kürt ve Filistin Arap uluslarının kendi kaderlerini tayin etme hakkına da saygı göstermeli, fiilen desteklemelidir.

Dünya barışını korumak ve savaş politikalarına karşı çıkmak kapitalizm ve emperyalizme karşı önce kendi ülkemizde olmak üzere, Ortadoğu'da ve uluslararası alanda barış, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini güçlendirmek ile mümkündür.

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
23 Şubat 2022

Sınıf Savaşımında Demokratik ve Politik Mücadele Üzerine

o Hikmet KAYRAN

Kapitalist üretim ilişkilerinde işçi sınıfı mücadelesi pratikte iki biçimde ortaya çıkar. Birincisi sınıflı toplum olan burjuva devlet mekanizmasını parçalayıp, yerine sosyalist toplum için mücadele, ikincisi demokrasi savaşımı. Demokrasi savaşımının yönü ülkemiz koşullarında siyasal özgürlükleri kazanma yanında, kapitalist siyasal ve toplumsal düzenin sınırlarını zorlayan biçiminde gelişir. Türkiye işçi sınıfı mücadele tarihini incelendiğinde, Osmanlı dönemine uzanan yüz elli yılı aşkın geçmiş cılız da olsa hak arama, çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi, tekeli aşmaya yükselmiş batı emperyalist yayılmacılığına karşı mücadele ile deneyim kazandığı görülür.

Birinci Dünya Savaşı sonrası ekonomik ve siyasal olarak dünyanın aldığı biçim işçi sınıfı mücadelesine yeni olanaklar sağladı. Ülkemizde de sınıfın öz savunma sürecinden geçip siyasal mücadele silahlarına kavuşması, devrimci bir akım olarak komünist partisinin kuruluşuyla bu iki savaşım biçimini net bir şekilde programatik olarak ilkesel temele oturttu. Kimi çevrelerce sosyalist ve demokratik görevlerin bağı üzerine yapılan değerlendirmelerde, siyasal savaşımı ikincil görme suçlamaları üzerinden tartışmalar geliştiriliyor. Bu konu günümüzde de gündem oluyor. İşçi sınıfının ekonomik-demokratik kazanımlarının genişlemesi, güç biriktirmesi süreçleri ve iktidarı alma savaşımı ülke somutuna göre birini öne alan koşulları ortaya çıkarabiliyor. İşçi sınıfının gelişim düzeyinin belirleyiciliğinde mücadele biçimlerinin siyasal ve demokratik yanı hangi düzeyde olursa olsun diyalektik olarak kopmaz bağı ve birliği ilkesel bir tutumdur. Türkiye işçi sınıfı mücadele deneyiminin bu alanda önemli birikimleri var. Ülkemiz açısından bu iki mücadele biçiminin bağı konusu, sınıfın gelişimi ve mücadele pratiği süreçlerinin içinde saklı.

***

Ülkemizde işçi sınıfının hak arama ve demokratik talepleri 19.yy'ın ortalarından başlar. Bu dönemde Alman kapitalistlerince kurulan ilk fabrikalar ve ardından İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin tersane, maden ve demiryolu yapımı alanında yatırımları görülür. 1900'lerin başına gelindiğinde yabancı işletmelerde çalışan işçi sayısı daha da artar. Bu duruma paralel işçi dernekleri de kurulur. 1871'de kurulan Amelepver Cemiyeti ilk işçi grevinin örgütleyicisi olur. Tersane, ipek, feshane ve maden işkolunda bu dönemde çalışma saatlerinin kısaltılması ve ücret talepleriyle birçok grev yapılır. Dönemin siyasal iktidarları tatil-i eşkal kanunu çıkarırlar. İş bırakmaların yasaklanmasını içeren bu kanun işçi sınıfından korkunun apaçık göstergesidir. 1924 senesinde Amele Teali Cemiyeti (İşçi Yükselme Derneği) kurulur. Otuz bin üyeye ulaşan bu cemiyet grevlerin örgütlenmesi ve işçi dayanışmasında önemli görevler üstlenir. Yasak olmasına rağmen 1 Mayıslar kitlese bir şekilde kutlanır, iki bin katılımlı işçi mitingi düzenlenir. İkinci Dünya Savaşı öngünleri ve savaş döneminde ülkemizde işçiler yoğun baskılarla karşılaştılar. Savaş gerekçesiyle işçilerin talepleri görmezden gelinir. Çalışma yaşamı işverenlerin insafına göre düzenlenir. Buna rağmen bazı sektörlerde işçiler çalışma koşullarının düzeltilmesi ve ücret talebiyle eylemler düzenler. Bu durum karşısında işçilerin sesini kısmak ve bir korku girdabı yaratma amaçlı faşist 141-142 yasaları İtalya'dan alınarak Türkiye

ceza yasasına monte edilir. 1946 yılına kadar emek hareketi ülkemizde yoğun baskılarla karşı karşıya kalır.

2. Dünya Savaşı sonrası faşizmin yenilgisi ve sosyalizmin bir sistem olarak ortaya çıkması sonucu oluşan koşullarda, dünyada bir demokrasi rüzgarı eser. Nispi olarak ülkemize de yansıyan bu süreçte, işçilerin örgütlenmesi ve sendika kurma serbestisi tanınır. 46 sendikacılığı diye anılan bu dönemde sendikal örgütlerin üye sayısı on binleri aşmıştır. Bu gelişim karşısında devlet sendikaları kapatma yoluna gider. Giderek büyüyen işçi sınıfının ekonomik-demokratik taleplerini ve bu yönde direnişini hiçbir güç durduramayacaktı. Burjuvazi işçi sınıfının bağımsız örgütlenmesinin önünü kesmek, devlet ve sermayenin isteklerine uyumlu bir sınıf örgütlenmesi yaratma girişimlerini başlatır. Bu amaca yönelik 1952 yılında CIA güdümlü Türk-İş devlet tarafından kurulur. Bu dönemde burjuva yanıltmalar ve kara propagandalarla işçi sınıfının sesi kısılmak için sinsi yöntemler denenir. Ellili yıllar boyunca geri çekilme biriktirme dönemine giren sınıf hareketi, 1960 anayasasının getirdiği nispi demokratik kazanımlarıyla yeni bir sürece girmiştir. Grev ve toplu sözleşme hakkının kazanılması, DİSK'in kurulması yeni anlayışta mücadele sürecinin başlangıcıdır bir bakıma. Devlet, burjuvazi ve tüm kurumlarından bağımsız sınıf örgütlemelerinin ortaya çıkması, sonraki süreçlerin sınıf hareketine damgasını vuracaktır. Sınıf mücadelesinin en önemli araçlarından biri olan sendikaların, sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışıyla ortaya çıkışından, faşist baskı, engelleme, kapatma, sürgün ve gerici yasalarla örgütlenmenin önünün kesilme çabalarına rağmen, günümüze kadar yok edilemedi. Sınıfın tarihi bir başka yazının konusudur. Burada söylenmek istenen hak ve demokrasi mücadelesinin önemli bir aracı olan sendikal anlayışın sınıf mücadelesinde ilkesel çerçevesinin ortaya çıkışının gerekçeleridir. Nesnel olarak sınıfın gerçek çıkarları noktasından oluşan sınıf mücadelesinin araçları, kimi zaman gerilemelere, baskı ve engellemelere rağmen yok edilemeyeceğidir. Azımsanmayacak mücadele birikimiyle; bugün sendikal alanın zaafı, zayıflığı ve uzlaşmayı önceleyen bürokratik yapısına rağmen, sınıf ve kitle sendikacılığı sınıfın ekonomik kazanımları ve demokratik toplum inşasının vazgeçilmez araçları olduğudur.

İşçi sınıfının ekonomik-demokratik alandan mücadelesi her dönemde ister istemez siyasal alanla ilişkilendirilir. Kendiliğinden oluşan eylemliliklerin bile muhatap aldığı taraf egemen olanın sınırlarına yönelir. Sınıfın iktidar mücadelesi içerikli siyasal yanı bir partiyi gerektirir. Komünist partilerin işçi sınıfının çıkarları dışında başkaca bir niyeti olmaksızın bu işlemlerle sınıf içinde örgütlenirler. Komünistlerin işçiler arasında propaganda yaparken ülkemiz özelindeki ekonomik demokratik alandan gelişen sınıf mücadelesinde örneklendiği gibi, sınıf ve kitle sendikacılığı gibi bir araca ihtiyaç duyar. Artık bu alan demokratik ve siyasal çalışma birliğinin bir aracı olarak, siyaset üstü bir anlayışın reddi üzerinden ağır bir yanlışa düşmesini de engeller. Komünistler sosyalizm için geliştirdikleri mücadele yöntemleri yanında, işçiler ve emekçi halk yığınları içinde yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve demokratik düşüncelerinin içselleştirilmesi yönünde çalışmalar yapmalıdır. Faşist 12 Eylül darbesinden bu yana işçi sınıfının örgütlenme araçlarının yok edilmesi, politik örgütlenmesindeki ya-

saklar, Kürt halkı üzerindeki baskı ve süreklili bir sindirme ve korku yöntemleriyle oluşturulan tek adam yönetiminin yıkılması ve siyasal düzenin demokratlaştırılması mücadelesi verilmeden, sosyalizm davasında başarılı bir mücadelenin verilemeyeceği açıktır. Emekçilerin en acil ekonomik istemlerini, grev ve direniş gibi demokratik haklarını alma yönünde çalışmalar yapılmadan, kapitalizmin kriz koşullarının geniş halk kesimlerine yüklediği yaşam koşullarının iyileştirilmesi için mücadele yöntemlerini yaratmadan ileriye doğru bir atılım oluşmaz. Ülkenin yarısı savaş koşullarında yaşıyor. Sınırlarımızdaki ateş, toplumun bütünü bir gerilim ve korku hattında tutuyor. Kürt halkının en basit talepleri bile işkence, hapis ve kanla bastırılıyor. Toplumun bütün kesimlerini bir dejenerasyon kirinin, ahlak yoksunluğunun sarmaladığı koşullarda hak ve demokrasi taleplerini içeren çalışma biçimleri, sosyalizm mücadelesinin maddi zemini olacaktır. Ekonomik-demokratik mücadele işçi sınıfı ve kapitalizmin sömürü ve baskısından zarar gören bütün toplum kesimlerinin bilincinin gelişmesi için vazgeçilmez bir süreçtir. Ezilenlerin, halkların kapitalizm kaynaklı sorunlar karşısında bilincinin uyanması, ekonomik sorunlardan, kadın ve çevre sorunlarına, dışlanmış inanç kesimlerinin taleplerine kadar belli bir disiplin içinde örgütlenmesi ve dayanışması, kendi güçlerinin farkına varmaları demokrasi mücadelesinin içinde kazanılır. Toplumsal mücadelenin kitleselleşmesi, kapitalist devlet kaynaklı sorunların kaynağının bilincine varılması demokrasi mücadelesinin içinden senkronize birlikçi bir hattın oluşmasının ön koşullarını yaratacaktır. "sınıf savaşımının her biçimi bir siyasal savaşımıdır" aynı zamanda. (Lenin)

***

Ülkemizde işçi sınıfının siyasal mücadelesi Birinci Dünya Savaşı öncesine kadar uzanır. Osmanlı imparatorluğunun son yıllarında sosyalist adıyla çeşitli partiler kurulmuştur. Avrupa'daki işçi hareketinden etkilenen bu yapılar, henüz sosyalizmi bilimsel olarak içselleştirmeseler de İstanbul'da bazı işyerlerinde ve demiryolu, maden işletmelerinde emek örgütlenmesinde rolleri olmuştur. Bu yapılardan bazı kadrolar Ekim Devriminden etkilenmiş, 3. Enternasyonalin ideolojik hattında komünist hareketle buluşmuşlardır. Avrupa işçi hareketinden etkilenen, sonrasında Bolşevik devriminin dünyada yarattığı etki ile dağınık durumda olan ülkemiz komünist

hareketi, 1920 yılında partileşerek işçi sınıfının politik mücadelesini bilimsel bir hat üzerinden yönlendirecek önemli bir silaha kavuşmuştur. Emperyalist işgal karşısında komünistlerin tutumu ve mücadelesi, öte yandan, işçi sınıfının kurtuluşu için çalışmaların yapılması konusunda komünistler azımsanmayacak görevler üstlenmiştir. Bu dönemde 1 Mayısların tertiplenmesi, işçi grevleri ve direnişleri, önemli bir sayısal çoğunluğa ulaşan işçi örgütlenmelerinde komünistlerin rolü önemlidir. Cumhuriyet Türkiye'si sonrası büyük baskı ve engellemelerle geçen dönemde, cılız da olsa komünistlerin işçi ve emekçiler arasında mücadelesi sürmüştür. 46 sendikacılığı diye adlandırılan dönemde işçi hareketinin kabarmasında yine komünistlerin rolü vardır. Kapitalizmin gelişimine paralel, işçi sınıfındaki büyüme sınıf hareketindeki ekonomik-demokratik mücadele ile, sınıfın siyasal mücadelesinin ilişkisini kesmeye yönelik egemenlerin bütün çabaları boşa çıkmıştır. Sarı sendikacılığın ve STK adıyla devletin ve burjuvazinin güdümlendiği yapıların araçsallığıyla denenen bütün engellemeler, hak arama mücadeleleri ile siyasal mücadele birliği yönündeki çabaları engellenememiştir. Devletten, burjuvazinin bütün kurumlarından bağımsız, demokrasi ve siyasal mücadelede söz söyleme hakkını gören işçi örgütlerinin Kavel'lerle, 15-16 Haziranlarla ortaya çıkması işçi sınıfının politik örgütlenmesinin bu alanda özgün yaklaşımı ve çalışmasının ürünüdür. Ülkemizde sonraki süreçlerde işçilerin haklarının kazanılması ve siyasal mücadeleye katılım kimi zaman gerileme ve başarılarının ölçüsü komünist mücadelenin düzeyi olmuştur.

Buradaki konumuz işçi ve komünist hareketin tarihsel süreçteki zaman dizimi değil. İşçi sınıfının ekonomik demokratik mücadelesi, siyasal kanala akmadığı veya kimi liberal ve reformist düşence tarzının işçi sınıfını siyasetin dışında gören yaklaşımının pratik süreci, kapitalist siyasal sistem içinde bütün ekonomik demokratik kazanımların bir yaz yağmurunun çölte kaybolması gibi sonuç doğuracaktır. İşçi ve emekçi sınıfların içinde hak mücadelesi yanında bilimsel sosyalist öğretinin propagandasını yapmak, ülkemiz içinde bulunduğu toplumsal ve siyasal düzenin gelişme özelliklerini açıklamak, sınıfların durumu ve karşılıklı ilişkilerinin analizi politik mücadelenin önündeki önemli görevlerdir. Kapitalist devletin ezgi ve baskısına uğrayan, kültürel ve etnik vb. nedenlerle dışlanan

katmanların, devrimci mücadelede oynadığı rol, bu alandaki özgün örgütlenmelerin işçi sınıfıyla bağları, bu kesimleri sınıf mücadelesinin önemli bir bağlağı haline getirir. Bugün ülkemizde Kürtlerin özgürlük mücadelesi doğrudan bir sistem mücadelesi durumuna yükselmişse, bu o alandan siyasal mücadelenin başarısıdır. Aynı durum Alevilerin, dışlanmış inanç guruplarının demokratik taleplerinin burjuva etki alanından sıyrılıp, önemli bir muhalefet odağı haline gelmeleri başarılı bir politik ajitasyonun konusudur. Kısacası nesnel olarak kapitalizmin karşısında olması gereken bütün sınıf ve katmanların kendiliğinden savaşımı, yaşadıkları sorunlar üzerinden kapitalizme karşı mücadeleye yükselmesi, komünistlerin tüm bu mücadelenin içinde olmasıyla mümkündür. Sömürülen, baskıya uğrayan bütün kesimlerin çıkarlarının, komünistlerin kurmak istedikleri sınıfsız ve özgür bir dünya mücadelesiyle çakıştığı anlatılması, bilince çıkartılması, ekonomik-demokratik mücadele sürecinde, başarılı bir politik çalışmayla mümkündür.

***

İşçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin komünist hareketle ilişkisi ülkemiz sosyal mücadelenin her dönem gündemi oldu. Cumhuriyet tarihi boyunca bu ilişkinin engellenmesi yönünde acımasız yöntemler denendi. Bu yönde en küçük çaba yasaklamalar, tutuklamalar, işkence ve hapisle sonuçlandı. Bu nedenledir ki işçi sınıfı ve ezgiye uğrayan tüm katmanlar ile komünist hareket arasında istikrarlı ve kalıcı bir bağ kurulamadı. Bu durumun kimi dönem tersine döndüğü de oldu. 46 sendikacılığı, 1960'lı yılların deneyimi ve 1970 yılının ikinci yarısında Türkiye Komünist Partisi bu alanda ciddi etki yarattı. Buna rağmen sosyalist hareket içindeki rekabet, yetersizlik ve başka nedenlerle emek ve komünist hareketin buluşmasının genel olarak sorunlu olduğunu tespit etmek mümkün.

Kapitalizme karşı potansiyel muhalefet guruplarının örgütlenmesi, komünistlerle sıkı ilişkilerin kurulması için düzenli ajitasyon ve propaganda çalışmaları yapmak politik mücadelenin kapsamı içindedir. Bu çalışmalar her şeyden önce kapitalizme karşı mücadelede ana taşıyıcı gücü işçi sınıfı içine yöneldiği gibi, bütün muhalefet katmanları için de geçerlidir. Ülkemiz toplum durumu ve jeopolitik kaynaklı kimi sorunlar başa geçebilir. On yıllardır baskıcı sistem ve sürecinde daha da gericileşerek geldiği nokta, işçi sınıfının örgütlenmesi, toplumsal mücadeleye etki etmesi konu-

sunda zayıflıklar ortaya çıktı. İşçi sınıfıyla birlikte Kürt halkına yönelik yoğun baskı ve yok saymalar her şeye rağmen bu halkın önemli direnciyle karşılaştı. Ulusal ve siyasi bakımdan demokrasi mücadelesinde önemli bir mevzi kazanan Kürtler, Türkiye ve bölgenin demokratik dönüşümünde belirgin bir dinamik haline geldi. İşçi sınıfının mücadele dinamiklerinin önünü temizleyebilecek Kürt özgürlük mücadelesine vazgeçilmez bir bağlaşıklık temelinde yaklaşma ve bunun araçlarını yaratmak komünistlerin acil görevleridir. Burada politik çalışmada diğer katmanları da yadsımadan

kapitalizme karşı güçlü bir mücadele ittifakının örülmesi komünist politik sürecin en önemli görevlerindedir. Bilimsel komünizm ve sınıf mücadelesi öğretisinin devrimci çalışmanın en önemli amacı olduğu bilinciyle komünistler var güçleriyle mücadele içindedir. Bu yöndeki bütün engellemeler, gerici saldırılar ve sol içi teorik yanlışlımları aşıya özgür bir dünya amacına ulaşmanın, koşula uyumlu geliştirici ideolojik ve pratik çabalar, önde duran en önemli görevlerdir.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 25 Mart 2022 Tarihli Açıklaması

Aydın Engin Yoldaşımız Aramızdan Fiziken Ayrıldı

Aydın Engin yoldaşımız geçirdiği safra kesesi ameliyatı sonrası beklenmeyen komplikasyonlar sonucu 24 Mart 2022 Perşembe günü maalesef yaşamını yitirdi. 1941

yılında Ödemiş'te dünyaya gelen Aydın Engin yoldaşımız tiyatrocu, tiyatro ve sinema senaryo yazarı olarak başladığı yaşamını elli yıllık gazetecilik yaşamı ile sürdürmüştür. 60'lı yıllarda Gülriz Sururi & Engin Cezzar Tiyatro Topluluğu için yazdığı "Aykırı" adlı tiyatro metni ile başladı, daha sonra Tuncel Kurtiz, Tuncer Necmioğlu, Mustafa Alabora, Umur Bugay ve Müjdat Gezen'le birlikte Halk Oyuncuları tiyatrosu kurucularından oldu, "Devr-i Süleyman" oyununu yazdı. Yılmaz Güney için "isimsiz" sinema senaryoları yazdı. 12 Eylül 1980 faşist askersel darbesi sonra yurt dışında politik göçmen olarak yaşadığı Federal Almanya'da Ulum Tiyatrosu için Türkiyeli göçmenlerin göç hikayelerini ele alan tiyatro oyunlarını 24 yıl boyunca yazdı ve tiyatronun gelişimine katkı sundu.

Siyasal yaşamı 60'lı yıllarda Türkiye İşçi Partisi'nde Kadıköy İlçe Gençlik Teşkilatı Başkanı olarak başladı, 12 Mart 1971 faşist darbesinden sonra 1974 yılında Türkiye Sosyalist İşçi Partisi kurucuları arasında yer aldı ve ardından 1976 yılında Türkiye Komünist Partisi TKP saflarına katıldı. 1986 yılına kadar TKP saflarında özellikle yasal alanda gazetecilik deneyimleri sayesinde önemli görevler üstlendi ve rol oynadı. 12 Eylül öncesi yığınların sınıf hareketinin yükselmesinde ve 12 Eylül sonrası faşizmin karanlığını yırtmak için kalemi ile yeri doldurulamaz katkılarda bulundu. 1969 yılında Yeni Ortam gazetesinde başlayan gazetecilik süreci, 1976'dan itibaren İSTA Haber Ajansı ve Politika Gazetesi Genel Yayın Yönetmenliği görevleri ile doruğa çıktı. "Tırmık" başlığı ile yazdığı günlük makaleler Politika Gazetesi'nin alamet-i farikası oldu. "Tırmık" yazılarını 1983 yılında politik göçmenlik yıllarında kuruluşunda yer aldığı önce Berlin sonra Duisburg'da yayınlanan Türkiye Postası gazetesinde de sürdürdü. 1991 yılında çıkarılan kısmi af yasası ile ülkeye döndü. BirGün, Agos, Cumhuriyet gazeteleri ve T24 haber sitesinde "Tırmık" yazılarını sürdürdü. Bir süre Cumhuriyet gazetesinde Genel Yayın Yönetmeni olarak çalıştı. 12 Eylül öncesi ve 1992 yılında ülkeye döndükten sonra defalarca Sağmalcılar, Selimiye, Silivri Cezaevlerinde yattı. En son 2016 senesinde belirli bir tutukluluk süresinden sonra şartlı salıverme kararı ile tahliye edildi.

Bir dizi arkadaşımızın sorduğu soru ile ilgili duruşumuzu ortaya

koymamız gerekmektedir. Aydın Engin yoldaşımızın Türkiye Komünist Partisi'nin 80'li yıllardaki likidasyon sürecine dahil olmamıştır. Tam tersine 1986 yılında partiyi likidasyona sürükleyen dönemin Parti yönetimi ile görüş ve anlayış farklılıklarından dolayı 1986 Ulusal Konferans sürecinden sonra mesafeli bir duruş sergilemiştir. Ancak hiçbir dönemde Parti'yi yıpratıcı söylemler içine girmemiştir. Aydın Engin'in 2010 Anayasa Referandumu döneminde "Yetmez ama Evet" görüşünü savunması siyasi yaşamı sürecinde zor bir dönem olmakla birlikte bu konuda yine eski yoldaşımız Oya Baydar ile birlikte özeleştiri yaparak dürüst bir duruş sergileyen çok az insandan birisi olmuştur. Biz Aydın Engin yoldaşımızı bu görüşünden dolayı eleştirdik ama yargılamadık ve gösterdiği dürüst özeleştirel yaklaşımından dolayı her zaman örnek gösterdik. Aydın Engin yoldaşımızla yollarımız HDK/HDP süreçlerinde tekrar kesişti. Kendisinin HDP çalışmalarına kuruluşundan önce başlamak üzere yoğun düşünsel ve pratik katkıları oldu. Yoldaşımızla her konuda aynı düşüncede olmasak dahi – çünkü, Aydın yoldaş da Sovyetler Birliği'nde gelişen karşı-devrim sürecinin neden ve sonuçları üzerine yoğun düşünceler geliştiriyordu - ilişkimiz dostane ve karşılıklı dayanışma içinde sürdü. Kendisinin kimi görüşlerini önemsedik ve partimizin geçmiş dönemi değerlendirme ile güncel mücadele süreçlerini geliştirme alanında değerlendirdik, yararlandık.

Aydın Engin yoldaşımız akıllı ve kalemiyle dün partimiz saflarında, son nefesine kadar da birleşik demokratik sosyalist mücadelenin gelişmesi için yorulmadan mücadele etti. Partimizin dostu, birleşik devrimci mücadelenin öznelere değerli bir yoldaş olarak fiziken aramızdan ayrıldı. Başta yaşam yoldaşı Oya Baydar ve oğlu Ekim olmak üzere tüm akraba, dost, arkadaş ve yoldaşlarının üzüntülerini paylaşıyor, en içten baş sağlığı dilekelerimizi iletiyoruz. Aydın Engin yoldaşın yaşamı hiciv ile son derece ciddiye alan yaşam felsefesi, partimize ve genel olarak devrimci harekete olan emekleri bundan sonraki mücadele süreçlerinde de mutlaka iz bırakmış olarak mücadelemize katkı sağlayacaktır. Hoşça kal değerli yoldaşımız Aydın Engin!

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
25 Mart 2022